

KHOMESHENARA YA SARS E IKEMISEDITSE HO PHETHAHATSA TLALEHO YA NUGENT

Cape Town, 17 Loetse 2019 – Khomeshenara ya Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) Edward Kieswetter o boleletse Komiti ya Ditjhelete ya Palamante (SCOF) hore SARS e se e nkile mehato e bonahalang ho phethahatsa dikgothaletso tsa Khomeshene ya Nugent.

Khomeshenara Kieswetter o tsebisitse komiti hore feme ya boelets e leng Bain e lefile SARS tjelete e kana ka R217-million. Le ha ho le jwalo, baelets ba tsa marangrang a theknoloji (IT) e leng Gartner ba hanne ho etsa jwalo le ha ho ile ha buisanwa le bona ka makgetlo.

Ka lebaka la tsela eo dikhampani tsena di ileng tsa tsamaisa diketsahalo tsa tsona tsa kgwebo ka teng, mohlomong nako e fihlile ya hore di be lenaneng le tjhaetsweng monwana la diphepele tse kotetsweng, sena se tla bolela hore ba ka se kgone ho boela ba na le dikamano tsa kgwebo le mmuso wa Afrika Borwa.

Ho feta moo, moo ho belaelwang bonokwane mabapi le dintlha tse mabapi le Bain le Gartner, tsena di fetiseditswe ho Bolaodi ba Diphuputso tsa Mantlha tsa Bonokwane (Hawks) hore ho fuputswe bonokwane bona.

Pehelong e tebileng e etseditsweng SCOF mabapi le kगतelopele e entsweng ho phethahatsa dikgothaletso tsa Khomeshene ya Nugent, Monghadi Kieswetter o ile a qolla tse latelang:

- Setsi sa Kgwebo e Kgolo se ileng sa fediswa se hlophisitse botjha hape mme jwale se se se sebetse mme se tla kgakolwa mapatleong a sona a matjha ka Mphalane;
- Bokgoni ba ho lwantshana le Kgwebisano e seng Molaong bo thehilwe hape ka hara karolo ya Phethahatso ya Molao. Tsepamo e ka sehloohong ya yuniti ena e tla ba mabapi le lekgetho la Bonokwane bo Hlophisitsweng le ho qojwa ha tse kenang le ho tswa ka naha di-indastering tse latelang: Kwae; Mabenkele a Rekisetsang a mang (*Cash and Carry*); Diaparo le Masela mmoho le Tahi, hara di-indasteri tse ding.
- Yuniti ya Boikobelo ba Lekgetho le yona e thehilwe botjha hape ho bebofatsa ntshetsopele, phethahatso le peholeihlo mmoho le ho tlaleha boikobelo ba leano le mawala a tse ka bakang kotsi;
- SARS e tla boela e ba le Yuniti ya Phethahatso ya Molao ya Lekgotla le Phahameng, eo e neng e arotswe ho ba ditheo tsa mabatowa, mme sena e leng sona se ileng sa sitisa sekgahla seo yuniti ena e neng e sebetse ka sona mme sena se tla qala ka Mphalane 2019;
- Karolo ya marangrang a theknoloji (IT) e se e boetse motjheng ka lebaka la ho tlatswa ha dikgeo tsa bohlokwa ka diprofeshenale tse nang le boiphihlelo;
- Ho boela ho thehwa hape ha Yuniti ya Tshaphalo e neng e etsa mosebetsi wa bohlokwa ka hara SARS; mmoho le
- Ho fana ka mehlodi e hlokehang bakeng sa mehlodi e hlokolosi e hlokehang boitsebelo karolong ya marangrang a theknoloji (IT) ho tla qala hamoraonyana monongwaha.

Ho tse mabapi le ho itokolla mosebetsing ha basebetsi ba ka sehloohong, leano la khiri le lekotswe botjha ho dumella hore ho boele ho hirwe basebetsi ba ileng ba tsamaya ka lebaka la mabaka a fapaneng. Basebetsi ba ileng ba fetisetse mesebetsing e neng e se na molemo kaofela ha bona ba ile ba fuwa mesebetsi e nang le molemo.

Monghadi Kieswetter o buile hore ha jwale o ntse a etsa diteko tsa phethahatso ya mosebetsi ya ditho tsa EXCO ho latela dikgothaletso tsa Nugent mme jwalo ka moetapele ya fihlang, ho etsa hlahlobo e akaretsang tsohle ya bokgoni ba boetapele. Mehato ya kgalemo e amang batho ba itseng le yona e ntse e tswela pele. Le ha dikopano tsa EXCO ya jwale di sa ntse di emisitse, ho na le dikopano tse itseng tsa tshabetso tse mabapi le ho phethahatswa ha tshabetso ya SARS tse tshwarwang le sehlopha se batsi sa bophethahatsi nako le nako.

Melemo yohle ya ditho tsa EXCO mmoho le ho hirwa ha batho ntle le tumello ya letona di se di nyehetswe ho Letona bakeng sa tekolobotjha le tjhaelo monwana ho ya ka Karolo ya 18(3) ya Molao wa SARS.

Monghadi Kieswetter o boletse hore ho tloha ka la 1 Mphalane 2018, SARS ha e sa sebedisa sebeo sa kgwedi ka nngwe sa pusetso ya VAT ho kgina dipusetso tse leshwang kgwedeng eo. Se etsahalang ke hore, ha ho lokela hore ho leshwe pusetso ya VAT, sena se etswa ntle ho natsa sebeo sa kgwedi ka nngwe sa pusetso.

Phetoho ena e bakile hore ho be le keketseho ya dipusetso tsa tjelele e kana ka R30-billion e lefilweng ka sa selemo sa ditjelele sa 2018/19.

Ho tse mabapi le ditjeo tsa molao tsa khomeshenara ya mehleng, Monghadi Kieswetter o boletse hore SARS e motjheng wa ho boela e fumana hape bokaalo bo amehang ba leeto le sa kang la tjhaelwa monwana la ho leba Russia ka Pudungwana 2017 mmoho le shebana le ditjeo tsa molao tse bileng teng ka ho batla keletso tabeng ya Makwakwa. Ditjeo tse ke bokaalo ba R2 143 167.42.